

CITIRANJE IZVORA S WEB STRANICA

Citiranje *Web* stranica često predstavlja problem već iz slijedećih razloga:

- standardi za citiranje *Web* stranica nisu usaglašeni;
- *Web* izvori često, za razliku od tiskanih publikacija, nemaju naslovnu stranicu na kojoj je moguće pronaći potrebne podatke za ispravno navođenje bibliografske reference.

Putem *Internet*-a (i tiskanih publikacija) dostupne su preporuke pojedinih institucija i udruženja za citiranje *Web* stranica. Npr. detaljnije informacije o najčešće navođenim načinima citiranja dostupne su na URL: <http://www.bedfordstmartins.com/online/citex.html>

Izvori s *Internet*-a različiti su po vrsti i porijeklu informacija koje donose, o čemu je potrebno razmišljati pri njihovom navođenju. Ispravan način citiranja *Web* stranica omogućiti će kasniji pristup istim podacima korištenim i navedenim u vašem radu. Zato je nužno, kao sastavne dijelove bibliografske reference za izvore s *Web* stranica, navesti:

- ime autora (ako je dostupno na *Web* stranici);
- datum obznajivanja ili posljednjeg obnavljanja *Web* stranice;
- naslov dokumenta;
- naslov cjelokupnog rada (ako je dokument samo njegov dio – npr.: poglavlje u knjizi; dio dokumenta na zvaničnoj stranici);
- drugi podaci vezani uz dokument, ako su potrebni (npr. za rad u elektroničkom časopisu: volumen, broj, stranice itd.);
- URL (*Uniformed Resource Locator*; adresa *Web* dokumenta) pisano u zagradama: <...>;
- datum pristupa dokumentu (*Web* stranici) na *Internetu*.

Slijedeća objašnjenja i upute mogu pomoći u pronalaženju pojedinih podataka potrebnih pri pisanju bibliografskih referenci za izvore informacija s *Web* stranica:

Autor

- Ako ime autora nije navedeno na početku dokumenta, provjeriti dali je navedeno na kraju dokumenta, ili pomoću poveznica (*hyperlinks*) otvoriti početnu *Web* stranicu (*Home Page*) i potražiti podatke o autoru.
- Autor dokumenta može biti pojedina organizacija ili državna institucija.
- Ako je ime autora nedostupno na pristupljenim *Web* stranicama, u pisanju reference navesti: *Autor nepoznat* (eng. *Anonymous*).

Datum objavljivanja (obnavljanja)

- Mnogi dokumenti obznanjeni na *Web* stranicama povremeno se obnavljaju. Datum kada je *Web* dokument obznanjen, ili posljednji put obnovljen, najčešće se nalazi pri dnu *Web* stranice.
- Ako su u dokumentu navedeni datumi prvog obznanjivanja i posljednjeg obnavljanja, u pisanju bibliografske reference treba navesti datum posljednjeg obnavljanja *Web* stranice.
- U bibliografskoj referenci za obnavljane dokumente uz godinu uključiti dan i mjesec obnavljanja, ako je to navedeno na *Web* stranici.
- Ako na *Web* stranici nije naveden datum obznanjivanja ili posljednjeg obnavljanja, upotrijebiti naznaku: *datum nepoznat*.

Naslov

- Naslovi dokumenata obično su uočljivi na većini *Web* stranica.
- Ako se naslov dokumenta ne nalazi na samoj *Web* stranici, treba pogledati gornji lijevi kut korištenog *Web* pretraživača. Naslov dokumenta često je prikazan iznad izbornika *File Menu*.
- Često je naslov dokumenta otisnut u gornjem lijevom kutu na neposrednom ispisu *Web* stranice s *Internet* pretraživača.

URL

- *URL* ili *Internet* adresa *Web* dokumenta – u bibliografskoj referenci navodi se u zagradama (<...>).
- Pri korištenju bilo kojeg mrežnog pretraživača *URL* za *Web* dokument kojem se pristupilo ispisan je u gornjem dijelu prikaza na monitoru.
- *URL* se najčešće može pronaći u gornjem desnom uglu na neposrednom ispisu s *Web* pretraživača.

Datum pristupa *Web* dokumentu

- Obzirom da obznanjene *Web* stranice mogu u bilo koje vrijeme biti izmijenjene (obnovljene), a pojedine često prestaju biti dostupne, datum njihovom pristupu potrebno je navesti u bibliografskoj referenci.
- Datum pristupa *Web* dokumentu obično je otisnut u donjem desnom uglu na neposrednom ispisu s *Web* pretraživača.

PRIMJERI CITIRANJA WEB IZVORA

Sukladno *Uputstvima za izradu diplomskog rada studentima Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* u daljnjem tekstu su navedeni primjeri za navođenje često korištenih izvora s *Web* stranica. Primjeri su usklađeni s preporučenim Harvardskim načinom navođenje literature i udovoljiti će ujednačenost s bibliografskim referencama za tiskane oblike primarnih publikacija.

Zvanična stranica (organizacija, udruženje ...)

Primjer *Food Science Central* - zvanične stranice *IFIS (International Food Information Service)*, vodećeg izdavača znanstvenih informacija u području znanosti o hrani i srodnim znanostima:

IFIS (2008) Food Science Central. IFIS - International Food Information Service, <<http://www.foodsciencecentral.com>> . Pristupljeno 21. siječnja 2008.

- navođenje u tekstu: (IFIS, 2008)

Knjiga

Pojam "*knjiga dostupna online*" podrazumijeva mogućnost pristupa elektroničkom obliku cjelokupnog teksta knjige, ili njenog dijela.

Primjer sveučilišnog udžbenika:

Bryant, P. J. (2006) Biodiversity and Conservation, <<http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/index.html>>. Pristupljeno 29. studenog 2007.

- navođenje u tekstu: (Bryant, 2006)

Rad u elektroničkom časopisu (*ejournal*)

Pojedini radovi iz periodičkih časopisa u elektroničkom obliku u otvorenom su pristupu na *web* stranicama izdavača. Primjer citiranja rada iz elektroničkog časopisa

Van Schaftingen, E., Gerin, I. (2002) The glucose-6-phosphatase system. *Biochem. J.* **362**, 513-532, <<http://www.biochemj.org/bj/362/0513/bj3620513.htm>>. Pristupljeno 29. studenog 2007.

- navođenje u tekstu: (Van Schaftingen i Gerin, 2002)

Elektronički oblici periodičkih časopisa najčešće se na *Internetu* ne nalaze u slobodnom pristupu, već u okviru komercijalnih izvornih baza podataka. Stoga je za pojedini rad iz takvog časopisa podesnije navođenje adrese baze podataka, nego pojedinog zapisa u bazi. Npr. rad pronađen u bazi Blackwell Synergy:

Güler, Z. (2007) Changes in salted yoghurt during storage. *Int. J. Food Sci. Technol.* **42**, 235–245, <<http://www.blackwell-synergy.com>>. Pristupljeno 29. studenog 2007.

- navođenje u tekstu: (Güler, 2007)

Ako je dokumentu u elektroničkom obliku dodijeljen *DOI* – identifikator digitalnog objekta (eng. *digital object identifier*), dovoljno je bibliografsku referencu za rad u elektroničkom časopisu pisati jednako kao za tiskani oblik, ali uz navođenje *DOI* umjesto *URL*:

Güler, Z. (2007) Changes in salted yoghurt during storage. *Int. J. Food Sci. Technol.* **42**, 235–245. doi:10.1111/j.1365-2621.2006.01505.x

- navođenje u tekstu: (Güler, 2007)

Jednostavno pronalaženje dokumenata na *Internetu* korištenjem identifikatora *DOI* moguće je sa *Web* stranice: <http://dx.doi.org>

Sažetak rada objavljenog u primarnoj publikaciji (*Abstract*)

Slobodan pristup cjelovitim tekstovima radova u elektroničkom obliku časopisa najčešće je uvjetovan pretplatom i identifikacijom korisnika pri pristupu bazi podataka. U takvim slučajevima pojedini izdavači omogućuju uvid barem u sažetke radova objavljenih u njihovim časopisima.

Pristup samo sažetku rada primarne publikacije potrebno je i naznačiti [*sažetak; abstract*], kao i navesti bazu podataka u kojoj je dokument nađen (pojedini radovi često su referirani u više baza podataka).

Primjer citiranja *Web* stranice s dostupnim sažetkom rada objavljenog u primarnoj publikaciji:

Nakajima, T., Wang, R.-S. (1994) Induction of cytochrome P450 by toluene.

[sažetak]. *Int. J. Biochem.* **26**, 1333–1340. Science Direct,

<<http://www.sciencedirect.com/>>. Pristupljeno 29. studenog 2007.

ili:

Nakajima, T., Wang, R.-S. (1994) Induction of cytochrome P450 by toluene.

[sažetak]. *Int. J. Biochem.* **26**, 1333–1340. doi:10.1016/0020-711X(94)90175-9

- navođenje u tekstu: (Nakajima i Wang, 1994)

Članak u elektroničkom magazinu (*e-zine*)

Bilo koji podatak (navodi iz tekstova, numerički podaci, shematski prikazi, slike ...) pronađen na *Web* stranicama obavezno se mora popratiti odgovarajućom bibliografskom referencom.

Quammen, D. (2004, studeni) Was Darwin wrong? *National Geographic Magazine*, <<http://magma.nationalgeographic.com/ngm/0411/feature1/index.html>>. Pristupljeno 29. studenog 2007.

- navođenje u tekstu: (Quammen, 2004)

Osobna stranica autora (pojedinaac, fizička osoba)

Web stranice često kreiraju pojedinci. Naveden je primjer osobne stranice "*Eugene Garfield, Ph.D. – Home Page*" utemeljitelja i počasnog predsjednika Institute for Scientific Information, sada Thomson Scientific, dr. Eugene Garfielda. Stranica je obnavljana, pa je u bibliografskoj referenci potrebno navesti datum posljednjeg obnavljanja.

Garfield, E. (2008, siječanj) Eugene Garfield, Ph.D. – Home Page, <<http://www.garfield.library.upenn.edu>>. Pristupljeno 21. siječnja 2008.

- navođenje u tekstu: (Garfield, 2008)